

LA ESQUELLA

DE LA

TORRATXA

PERIÓDIC SATÍRIC

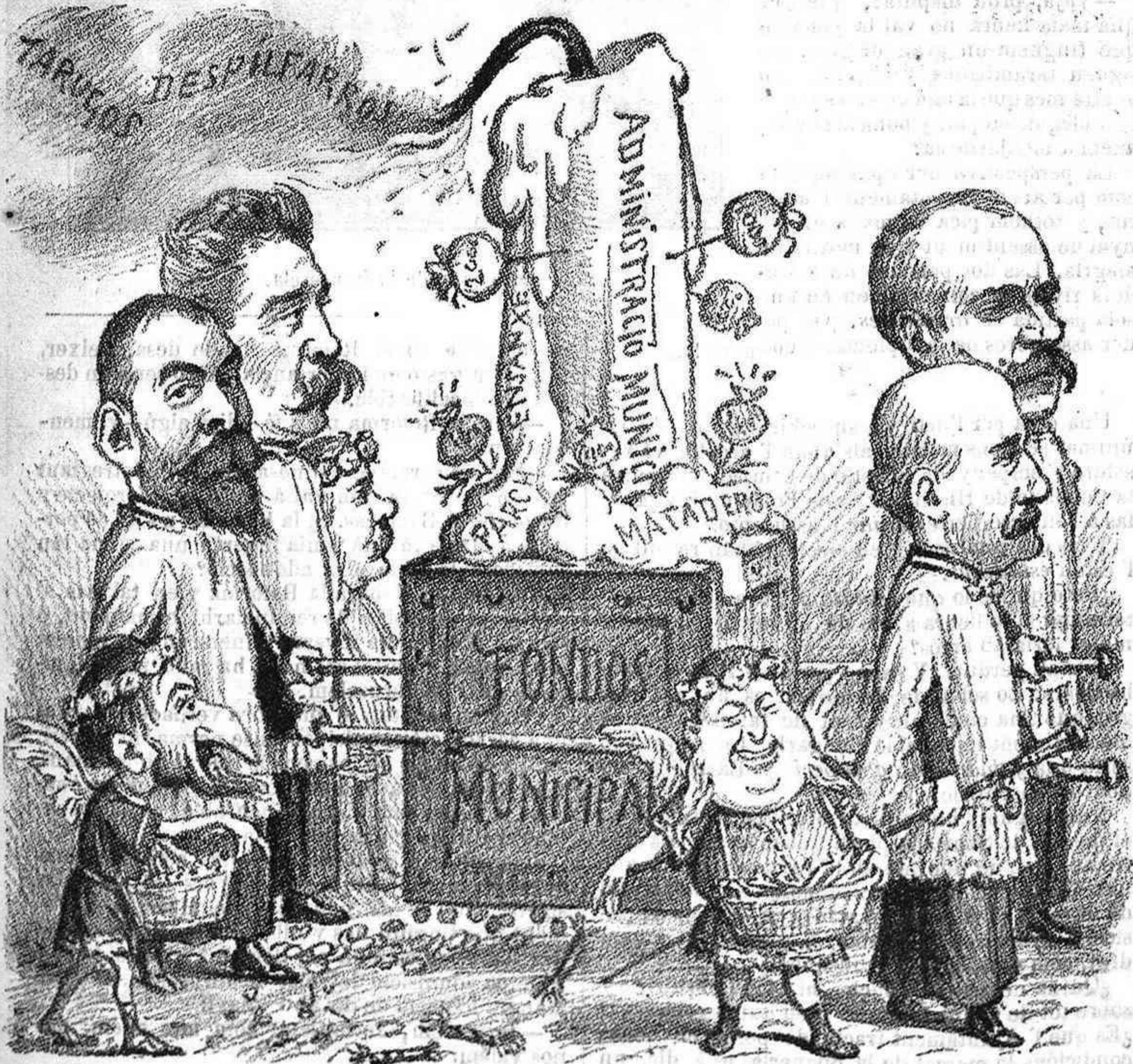
HUMORÍSTIC, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 cèntims cada número per tot Espanya

Números atressats 20 cèntims

CORPUS MUNICIPAL

Tot se fa pel famós ciri de la caixa comunal;

tots se mouhen per la cera del etern ciri pasqual.

CRONICA

La especie de batussa entaulada entre la Comissió de Hisenda y la de Foment ab motiu de la compra del solar del derruít convent de Jerusalem que proposava la primera, revela 'l *gran interés* que 's prenen los nostres edils sempre que 's tracta de assumptos algún tant substanciosos.

No ab mes empenyo se disputan dos partidas de cassadors rivals la possessió de una llebra:

—Ep mestres: aquesta pessa procedeix del nostre vedat.

—No es cert: ha sortit del nostre.

—Nosaltres probarem...

—Nosaltres demostrarem.....

—¡Y qu' héu de demostrar!....

—¡Y qu' héu de probar!....

Ab motiu de la ditxosa llebra s' arma una algarabia espantosa ab perill de que de las paraulas se passi als fets, y dels insults á las perdonadas.

Per últim, un que té 'l cap més seré que 'ls altres, pren la paraula y diu:

—Vaja, prou disputar, que per una mala llebra no val la pena de que tinguém un gran disgust. No sigueu tarabanas y diguéu: ¿no valdrá més que la fém ab arrós y que tots plegats en pau y bona armonía, aném á menjárnosla?

La perspectiva del ápat aquieta com per art d' encantament l' alborot, y tothom pica de mans en senyal de assentiment y en mostra de alegria. Las dos partidas de cassadors rivals se converteixen en una sola partida de *arrosaires*. ¡Oh poder assombrós de la diplomacia culinaria!....

* * *

Una cosa per l' istil vá succehir en una de las últimas sessions municipals quan l' arcalde vá resoldre l' empenyada qüestió de competencia entre la Comissió de Hisenda y la de Foment, invitant-las á reunir-se per *estudiar* l' assumpto.

Y las dos comissions, en efecte, s' han reunit y l' están *estudiant*.

¿Pero qu' es lo que *estudian*? ¿Tractan de determinar si la llebra s' ha de fer ab such ó si será millor ferla ab arrós?

Traball perdut. ¿Y saben per qué? Perque no hi ha llebra. Lo solar de Jerusalem es un gat mes gros que una catedral, y sent de tal tamanyo es materialment impossible amagarlo. La adquisició sería una *gatada* ó un *gatuperi*, y Barcelona no podría consentirlo.

Ningú ignora que aquell solar lo mateix que tot el mercat de Sant Joseph se troban englobats dintre del plán de reforma ab la particularitat de que una de las vías principals se menja una bona part de terreno. ¡Y á pesar de aixó pera la séva adquisició s' evalúa en 14 pessetas y mitja 'l pam quadrat, com si tot sigués edificable!

¿Quína necessitat, donchs, hi ha de adquirirlo y sobre tot de adquirirlo á un preu tan exorbitant? ¿Es que l' Ajuntament tracta de posar en bonas condicions lo mercat de la Boquería, es á dir, un

Lo bany de la franceseta.

mercat que ab la Reforma ha de desapareixer, fenthi un gasto de importancia? Aixó sería un despillarro incalificable.

—Pero la Reforma no 's fá—dirá algú—y mentres tant....

—Sí,—interromperém nosaltres—y mentrestant l' Ajuntament ha comprat á pes d' or lo projecte y la concessió Baixeras. Si la Reforma no ha de portarse á efecte ¿á qué venia invertir una suma tan considerable en la séva adquisició?

Una de dos: ó sobra la Reforma y en tal cas s' imposa la necessitat de renunciarhi formalment, ó sobra 'l propòsit de invertir diners en un mercat provisional, y en tal cas no hi ha rahó per adquirir lo solar de Jerusalem.

Pero, en realitat, lo que *sobra* verdaderament es una corporació municipal sense norma, ni criteri, amiga de desfer ab los peus lo que fá ab las mans, y qu' en materia de derrotar sense tó ni só vé sufrint fá temps una diarrea incurable, capás de extenuar l' Hisenda més robusta.

Jo crech que bastarán aquestas consideracions de sentit comú, perque 'ls senyors (sigan pochos sigan molts) de las comissions de Hisenda y Foment que tinguin nas y ulls (nas per flayrar y ulls per veure) desestimín per ilógich y ruinós lo projecte de adquisició del solar de Jerusalem. D' altra manera haurém de dir ab l' adagi:

—Jerusalém, Jerusalem: com mes aném, menos valém.

Lo bany de la franceseta.

En últim cas esperin que 'l Sr. Samaranch formi part de la corporació, y ell millor que ningú podrà dir si aquest es un *mort* digne de *anar á la caixa*.

Tinch á la vista un facsimil fotogràfic dels comptes copiats pel Sr. Martorell y que tant han donat que parlar aquests últims dies:

Voldria transcriure'ls per edificació dels lectors de LA ESQUELLA; pero no sé encare si dech ferho, puig es precis esperar á veure quina será la resolució que sobre un assumpto tan escabrós pendrán l' arcalde y 'l Consistori.

¿Per ventura declararán lícit que un advocat pugua guanyarse la videta valentse dels medis que 'l séu cárrech de regidor li proporciona per assessorar als contratistas del Ajuntament? ¿Y no temerán, al ferho aixís lo que pugua arribar á suposarse?

Esperém y veurém.

De totes maneres precisa consignar que son molts los que menos se fixan en la gravetat de la cosa, qu' en lo fet de que l' interessat, al posar la séva firma al peu dels dos recibos, haja facilitat un medi tan expedit de comprobació. Si ha procedit en aquesta forma figurantse estar en lo séu dret, aixís com hi ha creus del mérit militar será precis crearne una del mérit edilici y adjudicarli, en premi al séu valor, la primera que 's fabriqui,

Algúns diuhen:—Pero ¿qui li feya firmar recibo de las cantidades rebudas?

Lo qual vé á significar que certs serveys es mes cómodo prestarlos sense necessitat de recibo, es á dir sense deixar rastre.

Lo que revela aquest síntoma es altament deplorable.

Si á la Casa gran se fés administració clara y ordenada; si no 's gastés més que lo que bonament pot pagarse ab arreglo á pressupost; si no s' adjudiqués cap servey sino per medi de subasta ó de concurs y assegurant lo pago puntual als industrials ó als contractistas; si las facturas al ser aprobadas se numeressin pera proceder al pago per ordre rigorós de numeració; si diariament se fes públich l' estat de la caixa municipal, donant aixís una satisfacció al poble de Barcelona sempre disposat á secundar lo bon zel dels séus administradors; en una paraula, si de la Casa gran desaparequés la imprevisió, 'l desordre y 'l desgabell, desapareixerían també 'ls misteris, y no sería precis que 'ls industrials y contractistas recarreguessin escandalosament lo preu dels séus serveys, contant ab l' oli que s' ha de invertir per untar certs rodatjes, ni tindrian necessitat tampoch de anar á buscar padrins, advocats ó no que ab comptes ó sense comptes, se prestessin á ampararlos en las sévas aficcions y apuros.

Los parásits que xuclan s' apoderan únicament dels cossos débils, raquitichs, bruts y desequilibrats.

P. DEL O.

¿QUÍ SABI!

Diuhen que 'l mon es dolent,
que cada home es un traïdor,
que sols se respecta l' or
y que 'l viure es un torment.
Diuhen que 'ls felissos riuhen
dels que 'l mal fat los rodeja;
diuhen que ab tot reyna enveja;
diuhen.... ¿qué se jo 'l que diuhen!
Que al mon no hi ha amor, ni fé,
ni cap dret individual,
ni respecte, ni moral,
ni virtut, ni honra ni ré.
Aixó, horriblement pintat
es un quadro que 'm confón,
perque jo que hi vist lo mon
solzament per un forat,
tremolo al considerar,
en mitj d' aquest esbalot,
quan jo veji 'l mon del tot
l' efecte que 'm pot causar.
Y aixó 'm dona un gran disgust
mesclat ab plor y alegría,
perque.... ¿qui sab si aquell dia
me vaig á morir de gust!

J. PUIG CASSANYAS.

Lo bany de la franceseta.

UNA PERSONA DE CARÀCTER

¡Ning, ganing, ganing!...

La senyora Clemencia corra á obrir, y 's troba al davant d' un subjecte, que ab ayre militar y agitant un paper que porta á la ma, pregunta:

—¿Es vosté que ha posat al diari aquest anunci que diu: *Se desea una persona de carácter?*

—Si, senyor, hi sigut una servidora. Com las cosas no van gayre bé y convé que una s' ajudi de la manera que pugui, hi determinat pendre un dispeser, per veure si...

—Bé; totas aquestas explicacions son completament supérfluas. Las causas del anunci m' interessan molt poch; concretarnos als efectes. ¿Vosté desitja una persona de carácter? Pues jo soch una persona de carácter, que busco una casa de dispesas.

—Passi, passi, donchs. La escala es bastant alta y 'm sembla que lo primer que li convé es descansar...

—Si 'm convé ó no descansar, aixó es cosa meva; y en quan á l' altura de la escala, com qu' en aquest moment acabo de pujarla, tot lo que 'm digui sobre ella es inútil, porque ho sé tan bé com vosté.

—Home, jo ho deya....

—Al grà, al grà!

—¿Al grà ó al quarto que tinch disponible?

—Es lo mateix: aném á véurel.—
Lo senyor *de carácter* y la senyora Clemencia caminan deu ó dotze passos pis endins.

—Miri—diu la senyora, empenyent una porta:—aquí té 'l quartet que vosté ocupará.

—¡Oh! ¡oh!.... No 's precipiti. L' ocuparé ó no l' ocuparé: segons y conforme. Tot depen de las condiciones del pupilatge.

—¿Del pupi.... latje? ¡Ay, "senyor! No 'n tinch jo d' aquestas cosas.

—Senyora.... ¿la gracia de vosté?

—Clemencia, per servirlo.

—Donchs senyora Clemencia; está vosté molt atrassada.

—S' equivoca: tot ho pago toquém y toquém....

—Está molt atrassada de noticias: pupilatge y dispesas es tot hù.

—¡Ah! Aixó es diferent: una servidora no ho sabia.

—Per xó li dich, porque ho sápi-ga. ¿Aquest es l' únich quarto que 'm pot oferir?

—Si senyor: n' hi ha dos mes; pero l' un es molt fosch y l' altre es el que jo ocupo.

—Pues digui que aquest es l' únich quarto vacant, y llestos.

—Té molt bonas vistas. Repari desde 'l balcó: 's veu l' iglesia, l' entrada del carrer de la Palla, la font, la plassa....

—Y un gos que corra, y un cotxe que 's para, y un home que fuma, y dos qu' enrahonan.... ¿Qué 's pensa que no tinch ulls, que m' ha de venir á explicar lo que desde aquí 's veu?

—¡Caramba! No 'm creya fer cap mal....

—Ni cap bé tampoch. Aixó que fa, es impropí d' una dispesera discreta.

—¿Qué vol dir distreta? Gracias á Deu sé molt bé lo que 'm pesco....

—Bé, girém full, qu' encare 'ns enredariam. ¿Cóm cuyna vosté?

—¿Cóm? Ab carbó d' alzina.

—¿Pero es á la catalana ó á la francesa ó....

—No senyor: una servidora soch filla d' Ordal, y no sé guisar d' altre modo que á la catalana.

—¡Malo! Rutina y monotonía. Al menos ¿sab fer bé 'ls ous?

—¿Ferlos? Còurels deu volguer dir: lo ferlos es cosa de las gallinas.

—¿De veras? Es la primera noticia, senyora Clemencia; com igualment es la primera vegada que una dispesera 's permet *tomarme el pelo*....

—Ja veurá, senyor; jo no li he *tomat* res encare.... Pero com sembla que vosté parla tan purificat....

—Parlo del modo que vull ¿ho sent?

—Bé, no s' enfadi!....

—¡Oh, es quel.... En ff, veyám: ¿es fresch aquest quarto?

—Jo li diré: al hivern....

—Si, ja sé ahont va á parar: vol dir que al hivern es mes fresch que al istiu.

—Si senyor; pero en cambi, al istiu...

—E; mes calurós que al hivern. ¡Sembla mentida que una senyora de la seva edat surti ab aquestas perogrulladas!

—¡Cóm s' enten de la meva edat! Al últim encare m' empipará vosté á mí! ¿Que 's pensa que soch molt vella?

—No 'm penso res: aixó es cosa dels que omplan las cédulas. Altra feyna tinch, que fixarme en la edat de las dispeseras. ¿Que té aygua viva?

—No senyor.

—Y donchs ¿cóm s' ho arregla?

—Del mateix modo que las demás personas que no 'n tenen: bombo y baixo á la font.

—¡Uy! May deu acabar de ser aquí dalt!... ¡A quina hora 's dina?

—A la una.

—¡Uf! ¿Y 'l sopar?

—A las vuyt.

—¡Pif!... Jo necessito dinar á las dugas, sopará quarts de deu y menjar alguna altra cosa á las dotze y mitja ó á la una de la nit.

—¡Oh! A la una de la nit jo ja fa horas que dormo.

—¡Quin vicil!... En fi!... Li adverteixo que si 'l menjar es salat m' enfado.

—¡Home! Devegadas, sense volguer una....

—Y si es dols, me cremo.

—¡Caramba!

—Y si no hi ha puntualitat m' exalto.

—¡Dimontri!

—Y si 'm contradiuhen faig un disbarat....

—¡Jesús, María!...

—¿No diu vosté en l' anunci que desitja una persona de carácter?

—Bé, sí; pero.... 'm sembla que ab vosté no farém res....

—¡Precisament lo mateix que jo pensava!... No lligariam.

—¿Deixém'ho corre, donchs?

—Ja está deixat. Estiga bona.

—Passiho bé.—

Quan lo senyor ha desaparecut, la senyora Clemencia 's tira la mantellina á sobre y s' arriba ab un salt á l' administració del diari.

—Deu los quart. Aquell anunci que diu: *Se desea una persona de carácter....*

—¿Que l' hem de treure?

—No; continúhin posantlo; pero d' aquesta altra manera: *Se desea una persona de carácter.... que tenga el carácter bueno.*

A. MARCH.

LOS CELOS DE LA BONIFACIA

Sogons contan pel vehinat la senyora Bonifacia, era gelosa en extrém: tant, que si no ment la fama, dos ó tres cops cada dia ab son marit disputava, tirantse los plats pel cap y donantse garrotadas.

Ell, prou era un bon subjecte sense defectes ni taras; l' únich vici que tenia

Lo bany de la franceseta.

era que 'ls vespres, anava ab quatre amichs al café, y un xiquet tart retirava.

Fa poch temps, ell va morir y tothom, diu que la causa de sa mort, van sé 'ls disgustos que sa esposa li donava fentli passar mala vida de tant que se l' estimava. Y diu, que quan l' enterraren ella contenta exclamava:

—Al menos, ara sabré todas las nits hont las passa.

LLUIS SALVADOR.

ANOMALÍAS

L' altre dia ho deyan tots los diaris: «El comité directivo de la *Exposición de flores* »organizó en la tarde de ayer una función de *esgrima.*»

«El acto tuvo lugar en el gran salón del Palacio de *Bellas Artes.*»

La noticia 's presta á serias meditaciones.

Tením en primer terme un comité directiu d' una *Exposición de flors*, que tracta sens dupte de donar brillo y animació al poétich concurs.

Busca per aquí, escorcolla per allà; qué farém, que dirém.... Y al últim concebeix una idea:

—Pera animar una exposició de flors, res tan apropòsit com un assalt d'armas.—

Ja tením la cosa. ¿Ahónt la realisarém ara?

Segona inspiració felís:

—Tractantse d'un assalt d'armas, lo lògich y natural es que 's verifiqui en lo Palau de Bellas Arts.

Es probable que á la majoría del públich la combinació li haja semblat una mica estrafalaria.

Mica més ó menos, tothom pensarà lo mateix:

—¿Qué dimontri tenen que veure las armas ab las exposicions de floricultura?

¿Poden péndres los palaus de Bellas Arts com á camps de maniobras guerreras?

L'assumpto es evidentment molt complicat, pero també val á dirho; en lo món tot té defensa.

Al costat dels q e declaran incompatibles las armas y las flors divinas

que 'ls camps esmaltan,

hi trobém gent que opina absolutament lo contrari.

—¿Ahónt s' ha vist— diuhen aquells—volguer aliar los sabres y las espasas ab los clavells y las magnolias?

—¡Oh!—replican aquets:—en las festas d' esgrima no tot son espasas y sabres.... També hi ha florets.—

Vacilació en la part contraria: realment, aixó de flors y florets ja lliga. De prop ó de lluny, es segur que las dugas cosas han de ser parentes.

—Pero bé—diuhen los anti-esgrimistas, tornant á la carga—¿perqué un assalt d'armas s' ha de verificar precisament en lo Palau de Bellas Arts?

—Perque avuy, del modo que van las cosas, las arts guerreras son las únicas que brillan, que suran, que tenen una mica de bellesa.—

No sé si á vostés aquets arguments los deixarán convensuts: á mi—ho declaro ab tota franquesa—no m' han entrat lo més mínim.

Tot' aquesta amalgama de sabres, rosas, bellas arts, estocadas, camelias, concursos de floricultura y professors d' esgrima, 'm resulta una anomalia, un pisto indigest que no sé cóm empassármel.

¿Será aixó un altre signo del desgabell que reyna y que amenassa convertirse en estat normal dels nostres días?

¿Voldrá dir que ara tot ha d'anar al revés, y aixís com la moda inventa á cada instant novas rases, l'organissació social ha d'anar també gradualment capgirantse?

Si per cas, preparémnos á veure aviat noticias com aquestas:

—«Demá 'l jove sacerdot mossen Vallsigrona cantarà la primera missa en lo local del Circo «Equestre de la plassa de Catalunya.»

—«S' ha establert una carniceria en lo Saló de Cent de casa la Ciutat.»

—«Lo cabildo catedral ha contractat al clown «Antonet per tota la temporada del Corpus.»

—«Diumenje tindrà lloch en l' escorxador lo re-

Lo bany de la franceseta.

»parto dels premis als alumnos de las escolas públicas. Los concurrents serán obsequiats.... á »tiros.»

MA'RIAS BONAFÉ.

¡POBRE LEÓN!

Se 'm fá amarga l' existencia
y tinch destrossat lo cor,
lo qu' es aquesta gran perdua
'm causa un fort desconsol.
Mil voltas l' havia vist
á las portas de la mort,
pro 'ls auxilis de la ciencia
sempre 'l tornavan á tó,
mes ¡ay! aquesta vegada
si s' escapa, farà prou.
Ab quin carinyo 'l cuydava
quan estava malaltó.
Y quan sortía de casa
que n' estava d' orgullós
al veures al costat meu
y ben rebut de tothom.
Era la meva alegría....
era mon amich millor.
¡Qué faré tota soleta!
¡No podré pas aná en lloch!
Si ja ets á l' altre barri,

Lo bany de la franceseta.

jeu en pau que dintre poch
vindrà á ferte companyia
ta volguda Leonor.

Tot aixó ho deya una vella
boy plorant en un recó
al saber qu' un dels llaceros
li havia cassat el gos.

PEP TRENYINA.

LLIBRES

EL PADRE NUESTRO (*historia mundana*) per FRANCISCO TUSQUETS.—Lo celebrat autor de *La hembra* ha donat un pas important en lo camí de la perfecció dintre del cultiu de la novela. *El Padre nuestro* té sobre aquella la ventatja d' estar basada en un assumpto altament dramátich. Un marit sorprén á la seva dona en lo moment de anar á caure víctima de una emboscada y sentint un moviment de compassió. Lo marit es forsut, desarma al amant y mata á l' infel. Porta després lo seu esperit derencor y venjansa fins al extrém de acusar al lladre de la seva honra, com assesi de la seva dona. Tots los indicis acusan al infelis, y l' ofés marit contempla impávit com aquell jove elegant, recreo y admiració dels salons de París, es transportat á la Nova Celedonia á sufrir una pena infamant que ha de durar tant com la seva vida.

Pero 'l marit té una filla en la qual reconcentra tot lo seu carinyo, y aquella pobre nena anyoradissa de las caricias

de la séva mare, se vá decandint, sense que sia possible trobar remey á la seva extranya malaltia. La seva mare la crida desde 'l cel, y ella se 'n hi vá deixant á son pare boig de dolor, al considerar que no sols ha assassinat á la séva esposa, sino també al ángel del seu cor.

Lo rencorós Vallsoliu sent ab una pena inconsolable, lo disgust de la vida y l' impuls del suicidi. Pero sas alucinacions li fa veure la imatge de las sevas víctimas; per ellas se dexa guiar, y acaba per rendirse á 'la forsa dels sentiments religiosos condensats en lo «perdonau las nostras culpas com nosaltres perdonám als nostres deutors», del *Pare nostre*.

Aquest senzill extracte de la narració no basta pera donar una débil idea del interés que desperta sa lectura, en la qual hi abundan los tipos pintats ab fermesa y 'ls quadros de la vida de la colonia espanyola á París trassats de má mestra.

L' obra del Sr. Tusquets está hermosament editada per la casa d' Henrich y C.^a y conté un bon número de dibuixos deguts al celebrat artista Pere Eriz, á qui tantas vegadas han tingut ocasió de admirar los lectors del nostre senmanari.

EL MAESTRO CIRUELA.—*Lecturas de A. SÁNCHEZ PÉREZ*.—Lo nom de aquest excellent periodista es popular en tota Espanya. Cedint á la necessitat imperiosa que té de transmetre las sevas ideas, ha concebut lo propósit de publicar ab la denominació de *lecturas* una serie de articles de rigurosa actualitat sobre literatura, teatros y política.

A jutjar pel quadern primer l' exquisit treball del castís escriptor y del crítich cortés, imparcial y desapassionat contarà ab gran número de lectors, que bé mereix tenirlos tota producció intelelectual filla de la reflexió serena y esmeradament depurada.

Lo títul de *Maestro Ciruela* que ha adoptat es una proba més de l' ingénita modestia del Sr. Sánchez Pérez.

RATA SABIA.

LIRICH

La fierecilla domada es un arreglo de Shakespeare escrit en prosa correcta per Manuel Matoses. La mateixa obra ab lo títul de *La Bisbética domata* va fernes coneixer en Novelli, deixant en los admiradors del eminent dramaturgo y del gran actor un recort imborrable.

La companyia de 'n Mario la representa ab esmero, distingintse en la seva interpretació la Cobeña y en Thuilier, en Balaguer y en Cirera.

TIVOLI

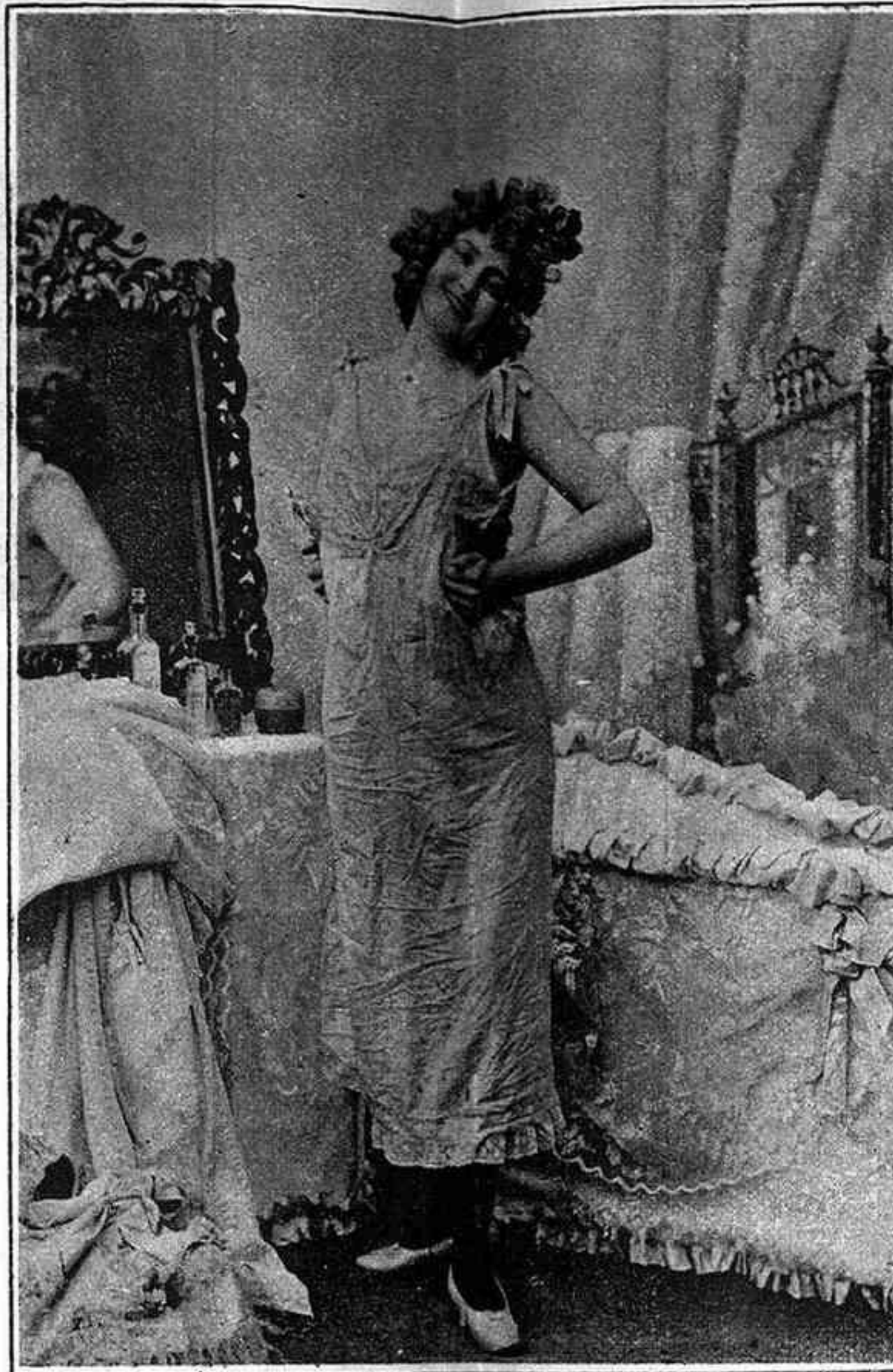
Lo primer estreno de la companyia de sarsuela ha sigut el de l' obra *Mujer y Reina*, qual assumpto está basat en una producció francesa. En Pina y Domínguez l' ha pres pel seu compte y n' ha fet una sarsuela més que afegir á son abundant repertori.

L' obra 's rossa directament ab un personatge histórich de tanta talla y relleu com Maria Stuart, si bé la protagonista no es propiament la famosa reina d' Escocia, sino Artabán un gascó exagerat y embustero y en mitj de tot simpátich, que ab els seus enredos treu de compromisos y salva mes de quatre vegadas á la reyna y á la dona. Sarsuela pura, en la qual apareix barrejat lo serio ab lo cómic ab la lliga de lo convencional propi del género.

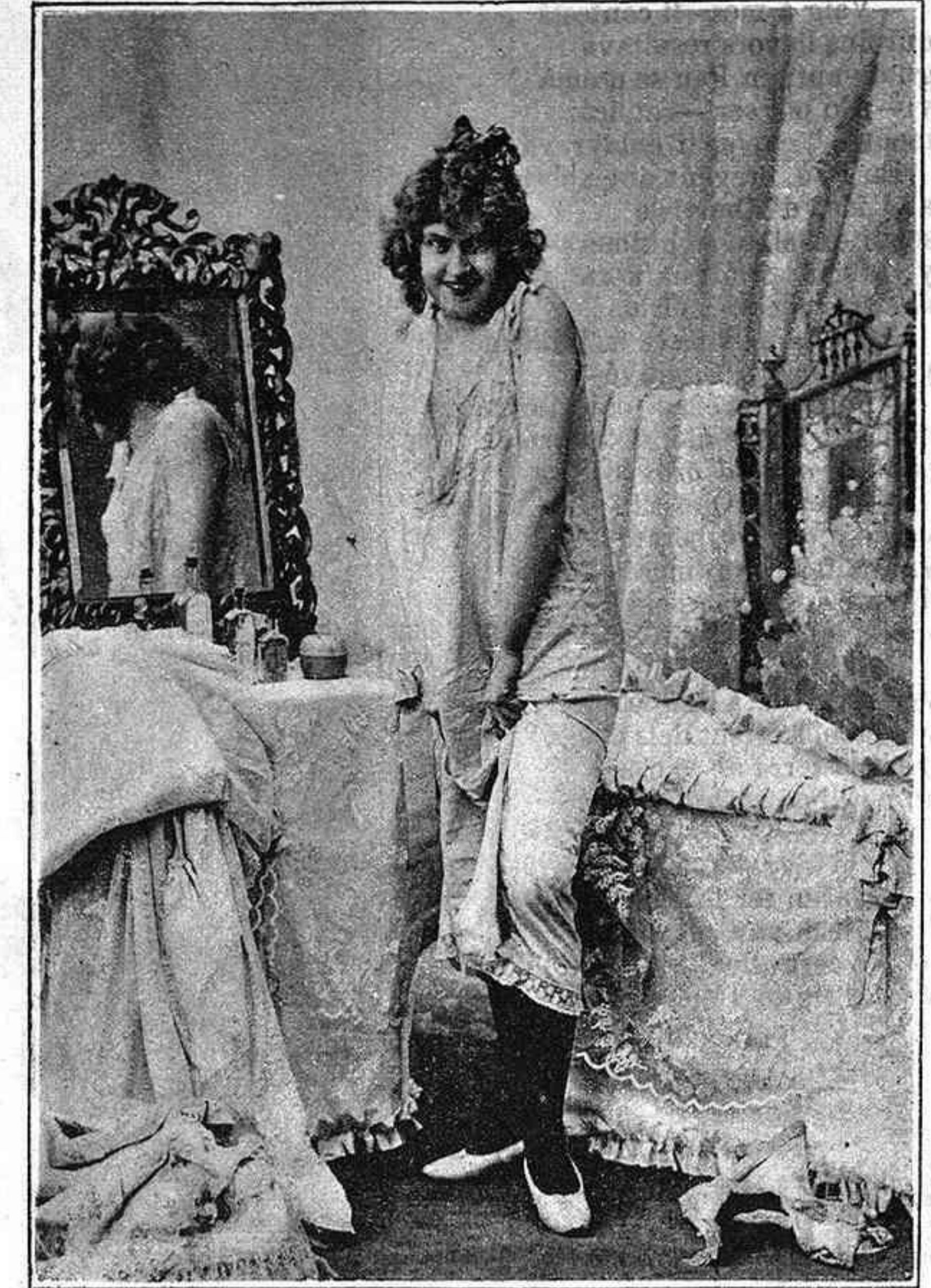

Lo bany de la franceseta.

Lo bany de la franceseta.

Lo bany de la franceseta.

Realsa la producció la música del mestre Chapí, escrita ab facilitat y frescura y en algunas pessas sumament original y característica. Sobressurten en l' acte primer un preciós ballable de zingaras, de caràcter oriental, fogós y animat que 'l públich fá repetir; en l' acte segon l' escena que Artabán, per medi de la exagerada adulació 's fa seus á tres ridículs personatjes de la Cort y la despedida de la reyna ab que l' acte termina; y en l' acte tercer una ronda seguida de una serenata. Las demás pessas no desmereixen; pero las citadas son las que se 'n emportan al públich, y ab ellas n' hi ha de sobras per assegurar l' éxit de la sarsuela.

Aquesta ha sigut posada ab l' esplendides que té per costum l' empresa Elías, ab nou decoracions pintadas á Madrid, una de las quals la que representa l' exterior de un castell il·luminat per la lluna produheix un gran efecte; y ab un gran derrotxe de trajos de caràcter d' época, quals figurins se deuen al expert artista Sr. Labarta.

Tots los artistas qu' en l' obra prenen part s' esmeran en la seva execució, y com es ja de regla en lo género se distingeixen més cantant que declamant. Las Sras. Perez Isaura y Montilla, y 'ls Srs. Carbonell, Visconti, Gamero, Guardia y Soucasse se fan aplaudir en distintes ocasions, assegurant l' éxit de una obra, destinada á nostre entendre á figurar durant molt temps en los cartells.

NOVEDATS

També al teatro pot aplicarse alló tan sapigut de *qui pega primer pega dos cops*. Lo drama *Maria Rosa* de Guimerá interpretat pels actors de la Guerrero no va produhir de bon tros l' efecte que causá al ser estrenat per una companyia tan modesta com la que dirigia 'l Sr. Borrás.

Sembla que 'ls actors catalans estavan més dintre de la indole especial dels personatjes creats per Guimerá: s'

acostavan més á la realitat, y per consegüent feyan olvidar la ficció... eran més rudos y mes naturals.

L' arreglo de l' obra está fet ab verdader talent per Echegaray; pero en tota traducció hi ha dificultats impossibles de vencer, perfums que s' esbraven y matissos que 's borran al passar de un idioma al altre. Aixó explica també l' efecte que va produhir l' obra castellana, inferior al de l' original.

La Guerrero dona mostres del seu talent; pero no acaba de convencer. Se veu en ella més á l' actriu aventajada, dotada de qualitats superiors, que á la dona del poble, personatge que 's guia sols pels impulsos del cor y de la passió. En Perrin té ressabis de aquell dramatisme passat de moda que xoca ab lo género á que pertany *Maria Rosa*; pero en alguns moments dona á comprendre lo que val y lo que pot. En Diaz de Mendoza en lo paper de Salvador es un dels pochos que 'ns convencen. Los demás intérpretes s' esmeran; pero 'l conjunt adoleix de certa monotonia.

En l' obra del teatro antic *Castigo sin venganza* la companyia va pendre la revenja, ab una execució primorosa y casi diriam intaxtable, que 'l públich va premiar ab los seus aplausos.

CATALUNYA

Vico, l' incomparable actor dels grans arranchs llynta denodadament en la present campanya, en la qual tantas companyias s' están disputant lo favor del públich. Ab lo drama de Calderón de la Barca: *Casa con dos puertas* va inaugurar dissapte la serie de funcions que 's proposa donar al Eldorado.

Y á continuació ha anat presentant aquells dramas de forsa dels quals ell sol es lo ferm puntal que 'ls aguanta

Bona idea ha tingut al reproduhir la producció de Garcia Gutierrez: *Venganza catalana*, de tant temps no representada.

Los admiradors de 'n Vico, aquell públich idòlatra de un actor tan pròdich de talent, que assombra y desespera, ab los seus rasgos de inspiració y ab los seus descuyts, no deixa de freqüentar lo teatro, alentantlo ab los seus aplausos que ab freqüencia 's converteixen en verdaderas ovacions.

JARDI ESPANYOL

¡Vaya si tenim una reproducció del antic *Tivoli*!... ¡Y ab obretas catalanas y tot! *Lo somni de l' ignocencia* es de las que han petat, y la proba es que cada nit figura en lo cartell. Lo Sr. Colomer ja té un altre titol per unir als mes celebrats dels que figuran en lo seu catàlech.

La titulada *Entre armats y congregants*, lletra de Carcassó y música de Pellicer, es un quadret de costums de acció senzilla, escrit ab galanura en versos fàcils y xistosos. La música es bastant garbosa, sobressurtint una habanera que canta molt bé la Sra. Maten.

GRANVIA

L' empresa de aquest teatro ha trobat una mina de ralets. Cada nit un plé á vessar. Las sarsuelas xicas interpretadas ab acert troban molt bona acullida entre 'l públich aficionat á divertir-se gastant poch.

Ultimament se 'n ha estrenat una deguda al Sr. Millá, actor y autor festiu que moltes vegadas ha favorecut las columnas del nostre senmanari ab los seus traballs. Se titula *Las Traviatas*, y va ser molt aplaudida, perque en ella s' hi veu la ma de un home que coneix i' escena. La música del mestre Lleó molt adequada á las situacions del libre.

CIRCO EQUESTRE

L' un dia: «Ultima función del famoso tirador Mr. Martin.»—L' endemà: «Despedida de Mr. Martin.»—L' endemà passat: «Adios á Barcelona de Mr. Martin.» Y 'l dia següent... Res, al dia següent un del públich pregunta:

—Y donchs, Mr. Martin, ¿que s' ha descuidat alguna cosa?

L' empresa respon pel simpátich tirador y anuncia: «Beneficio de Mr. Martin.»

Tot aixó no es de dordre, perque Mr. Martin ab los seus tiros inverossimils ha sigut una de las grans atraccions del Circo Equestre.

Qui no va poder lluhir davant del públich la impenetrabilitat de la seva corassa, sigui Mr. Zeitung. L' autoritat no ho va permetre.

Y aixó que no hi havia cap perill: está probat que las balas no l' atravessan.

Algú preguntava:—¿De qué será fet aquest peto invulnerable á las balas?

Y un periodista va respondre:—¿De qué vol que sigui fet? De pasta de Diluvi.

N. N. N.

BASA D' OROS

A F. Escrivá Aloy.

Cansat de perdre diners jugant al solo en Pau Casas, y ja aburrit per demés,

probá un joch, sens més ni més,
y va fer trunfos espasas.

—Vaig á mes—li contestá
qui fins llavors resultava
guanyant; en Pau se cremá
y:—¡No pot ser!—replicá,
mentre 'l cap se li enlayrava

En Pau, creyent que sols era
ab l'idea d' aburrir-lo,
seguí exhalant sa quimera
y, rabiant com una fiera,
al altre va contradir-lo:

—Tu 'l que vols es fastidiarme
y no ho lograrás minyó—

—Pero que vens á objectarme
digué l' altre:—ni á insultarme
¡si puch *anar d' oros* jo!

—Que no!—Que sí!—Las rahons
varen anar prosperant
y, á falta d' arguments bons,
discutiren á trompons
sobre aquell punt discordant.

Resultat: que 'ls jugadós
varen arribá á agafarse,
y 'l menos forsut dels dos,
medí la terra ab lo cos
ab perill de reventarse.

No hi lograt averiguar
si lograren fer la pau
ó si 'l joch van continuar,
sols sé cert que 'l que va *anar*
d' oros sigué 'l mateix Pau.

TELESFORO PEGADELLA.

Esquellots

La corrida de beneficencia ha si-
gut, sens dupte, 'l gran aconteixe-
ment de la senmana.

¡Quína manera més repentina de despertar-se l'
afició á las banyas entre certas classes de la socie-
tat de Barcelona que may se 'n havian vistas de
mes... punxagudas...

Las ricas monyas de las senyoretas, los magni-
fichs cartells de 'n Pahissa y en López Robert, los
traballs del *Círcul Equestre* que prengué l' inicia-
tiva de la festa, sigueren motius prou poderosos
per promoure y desarrol·lar aqueixa especie d' epi-
demia taumáquica.

Lo verb *anarhi* vá conjugarse en totas las fa-
milias.

¿Tú hi vas? ¿Aquell hi vá? ¿Hi anéu vosaltres?
¿Hi van aquells? Donchs també hi aniré jo; també
hi anirém nosaltres.

Y vinga fer preparatius, fins á convertir á Bar-
celona, en capital de la *Flamenqueria*.

Vinga ferse vestits mes ó menos amanolats, buscar
mantellinas blancas, clavells rabiosos... Vinga pre-
parar carruatjes... Vinga somiar ab la gran co-
rrida.

¡¡Tot en honor dels náufrechs del *Reyna Re-*
gent!!!

De aquests pobres infelissos qui se 'n vá recor-
dar verdaderament sigueren los núvols que durant
tot lo demati del diumenje 's varen estendre sobre
Barcelona, plorant á llágrima viva etjegant un

Lo bany de la franceseta.

que altre llampech, rondinant un que altre tró.

¡Importuns! Los núvols, ab cara de tres Déus
semblava que deyan desde las alturas:

—Nosaltres hi eram pels encontorns del Estret
de Gibraltar, el dia de la trágica catástrofe, y po-
dém assegurar que aquells infelissos al sepultarse
en los abims del mar no hi pensavan pas en festas
ni gatzaras. La corrida tal com la teniu projecta-
da mes que un ausili sembla una profanació.... Si
de nosaltres depén, no la faréu.

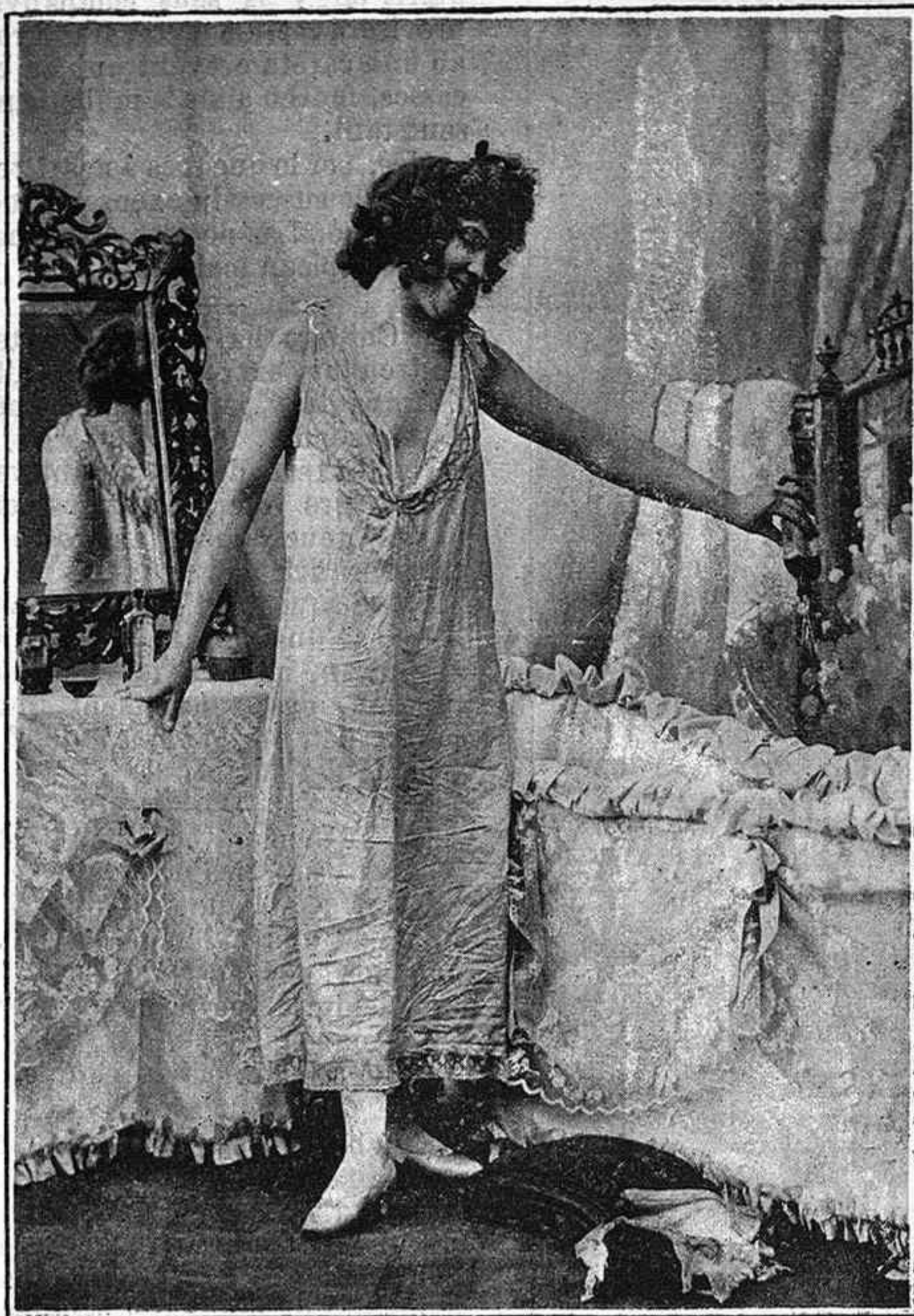
Y en efecte, 'l diumenje no vá ferse. A las tres
de la tarde van fixarse 'ls cartells anunciant que
per causa del mal temps, quedava suspesa. Y mit-
ja horeta despres el sol finsallavoras amagat feya
l' ullet ab ayre de burla sobre 'ls mateixos cartells
anunciatoris de la suspensió.

¡Quína broma pels que á la plassa 's dirgían,
vestits, empolaynats, rapapats en carruatjes llo-
gats á pes d' or!....

¡Y quína delicia pels que havian vingut expres-
sament de fora, y per las infinitas personas qu' en
los dias de feyna no poden desatendre las sévas
ocupacions!....

Prompte 'l paper que algunas horas avantsanava
pels núvols, vá caure desmayat en las gabias pa-
radoras dels revenedors: ¡Recristina, quína bai-
xa!.... Ni la de las Cubas quan en Martínez Cam-
pos envía pel cable una ratxada de noticias *fre-*
das!

Lo bany de la franceseta.

Lo dilluns al cel hi havia núvols, pilots de guata y cotó fluix; noves amenasses de mullena.

¡Y quin trip-trap el cor dels taurómacos empedernits y dels principiants, y sobre tot el de las donas que havían de vestir-se y adornar-se ab la ressalada mantellina blanca!

Jo sé de un pare de familia que deya:

—No hi ha remey, plourá: l'ull de poll me fá mal.

A lo qual replicava la séva filla:

—Papá, per Déu, que no n'hi fassi.

—¿Y com m'ho haig de arreglar?

—Cridí al metje y que li anestesíhi, com si sigués un caixal corcat.

Pero aquesta vegada las amenasses no van convertir-se en fets. Brillava un sol de gloria á la tarde, sobre 'l devassall de carruatjes y de donas guapas, que engolían l'avinguda descendent de la Rambla, camí de la Plassa de Toros. Lo gran mon y 'l *demi-monde* confosos dintre de un mateix alarde de ostentació y de luxó. ¿Qui diría al veure aixó qu'estém atravessant una crisi terrible y angustiosa: que 'ls barcos de guerra 's perden; que l'isla de Cuba 's subleva; que 'l ví no 's pot vendre: que s'está fraguant una modificació en lo régimen aranzelari, que pot tirar per portas á l'industria y al treball?

Ningú 's recorda de aquestas petitesas: la taurómacia 'ns ha pujat al cap y 'ns enterboleix l'

enteniment, com una essencia embriagadora. ¡Cá! Si tot de un plegat aquesta rassa catalana, tan reflexiva s'ha tornat mes *andaluza* que aquells *jaques* de la terra de *María Zantízima*, que diuen:

—Hoy ya he comfo.... Mañana Dios proveerá.

Tot de un plegat... ¿Pero que fan los milers de miróns apostats á la Rambla? ¿Cóm es que no s'ajonellan? Dintre de un *breack* sumptuós, tirat per cinch caballs, que guía un acaudalat fabricant, tenint al séu costat á un ilustre marqués, hi van repatllats los quatre espases: en *Guerrita*, en *Torerito*, en *Jarana* y en *Lesaca*. La industria y la noblesa 'ls passejan casi en triunfo pels principals carrers de Barcelona.

No n'hi ha prou ab pagarlos 18,000 pessetas (perque la corrida es de *beneficencia*); no n'hi ha prou ab regalarlos ricas petacas adornadas ab brillants (perque las senyoretas de las monyas son rumboas) qu'es precís convertir-se en cortesans de las eminencias patrias. Posats á fer las cosas, valia la pena de sustituir lo *breack* ab la carrossa de la custodia.

Ja som á la plassa. ¡Quina gentada!... ¡Y quin cop de vista!...

Pero en cambi... ¡quina corrida!

Monótona, fluixa, desprovista d'emocións... una corrida, en fi, de pasta de melindro.

No val la pena de ser ressenyada. Unicament en *Guerrita* vá fer alguna cosa: en quant als demés... Vaja, que al pensar que tingué de costejar-

se un tren exprés perque un parell de aquells toreros de hivern poguessin lo dimars torear á Madrid, n'hi ha per exclamar:—¡Malaguanyat carbó de pedra!

Després de la corrida 'l desfile: luxós, brillant, estupendo.

Y després del desfile vindrán els comptes.

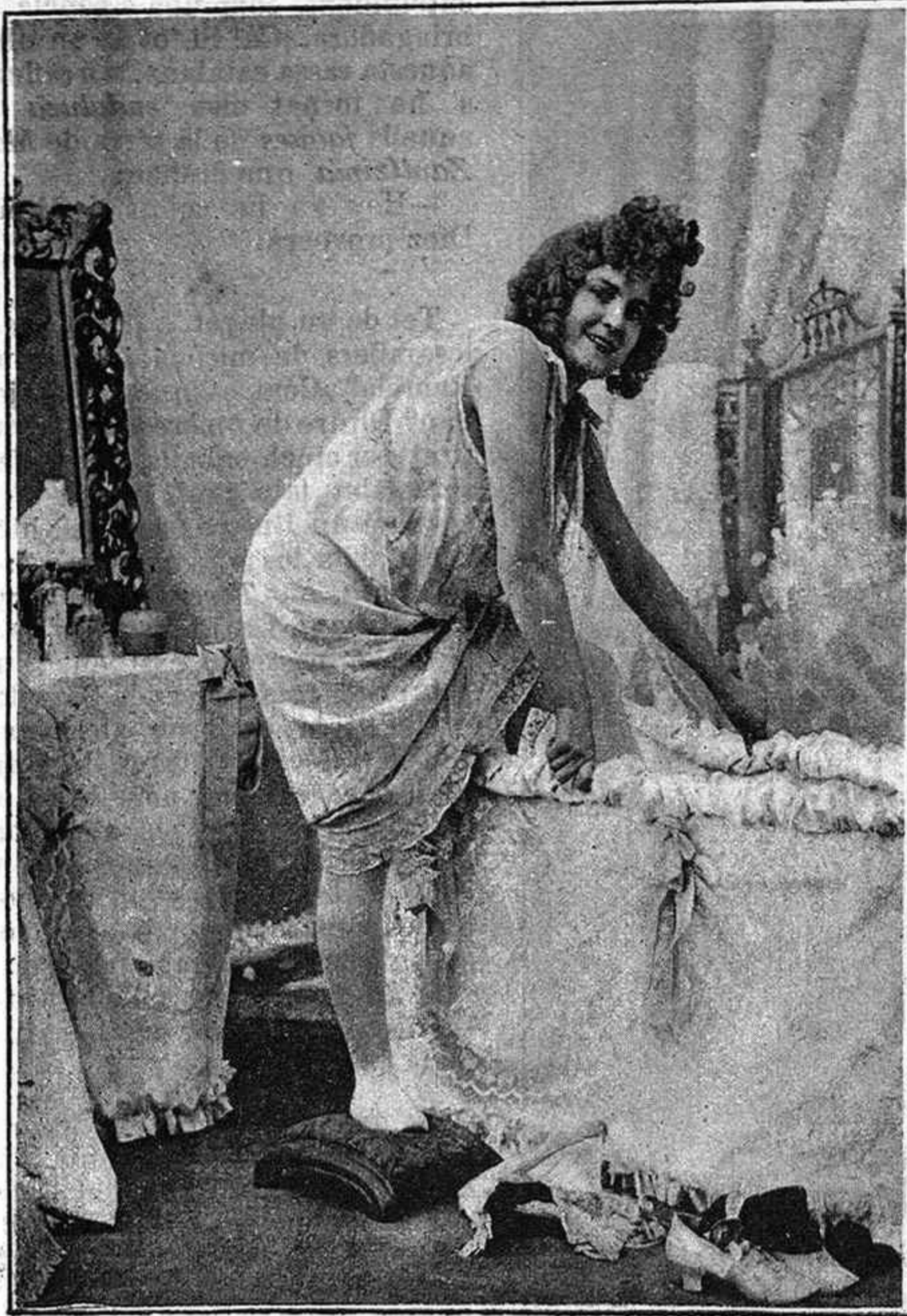
Y succehirá lo que molts se temen: si las familias de las víctimas del naufragi arriban á percibir lo deu per cent dels gastos que s'han fet, ja poden donarse per contentas.

Ab la corrida hi han guanyat l'empresa de la plassa, los toreros, los ganaders, aquests directament. Hi han guanyat los revenedors de bitllets, los cotxeros, las modistas, els sastres, los venedors de blondas, los jardineros... casi tothom, en sumas molt majors que las destinadas á socorre á las familias dels pobres náufrechs.

¿No es veritat que tenian rahó 'ls núvols del diumenje quan deyan tot plorant á llágrima viva:— Aixó més que un ausili sembla una profanació?

Los gorreros y carmetlistas del *Diluvi*, aquests puritans que no acceptan may invitaciós ni obsequis, sino quan tenen la forma de costosos viatjes de recreo, seguits de profitosas transaccions de plets; de herencias com la del Sr. Gasull; de derribos de casas agenas en benefici propi, com la del carrer de Avinyó, ó de gerencias *gratuitas* com

Lo bany de la franceseta.

la del Ferrocarril de Berga; aquests perfectes callers de la indústria periodística que tantas vegades hem vist rodolar per terra als nostres peus, han descobert que la nostra actitud respecte als projectes elèctrics del anglès que tan perjudicials han de resultar per Barcelona, conforme al seu dia demostrarem cumplidament, es deguda a un descuyt que vá tenir Mister Morris ab nosaltres.

Los llimachs de la *Salvadora* asseguran que si l' anglès ens hagués convidat a pendre part en lo consabut viatge, avuy cantaríam las sévas alabansas y publicaríam número doble.

Pero no calculan los insensats al dir aixó que lluny d' estar agraviats lo més minim ab Mister Morris, li devém pel contrari etern agraïment. ¿Preguntan per qué? Senzillament, porque al convidarnos, cas que haguéssim acceptat lo convit ens hauria obligat a viatjar en companyia de un representant del *Diluvi*, y malehit lo favor que 'ns hauria dispensat.

Per lo demés observém que l' *Eco de las cloacas* cada vegada que preten espetar alguna insolencia, ho fá simulant que ha rebut una carta de persona extranya a la séva redacció y a las nostras qüestions. Aixís ho ha fet també en l' ocasió present.

Aixó demostra que desde que un dels mes dignes redactors del *Diluvi* vá rebre aquella famosa dutxa salival, en plé passeig de Gracia, han ad-

quirit ell y 'ls séus companys la previsorosa costum de taparse 'l rostre ab una careta creyent qu' en certs cassos, fentho aixís la mullena no se sent tant.

Mes, per lo que toca a nosaltres ja pot en lo successiu excusar aquesta precaució. Las nostras escupinadas no s' emplean malament.

A Chicago ha debutat un tenor de facultats extraordinarias, fill de l' Abissinia, y per consegüent negre enterament.

No deixarà de ser xocant veure a un negre interpretant los personatjes generalment amorosos del repertori lirich.

Sobre aquest artista diria Calino: —Si té una veu tan hermosa com asseguran, no será tan negre com suposan, desde 'l moment que al cantar deu ser lo *blanch* de l' admiració del públich.

La Tabacalera continúa fent de las sévas, practicant registres a tort y a dret. Basta que se li antoixi que dintre de una habitació hi ha contrabando per entrarhi mitjansant auto del jutje, regirarho tot, y anársen després tan tranquila, dihent:

—Perdoni: m' havia equivocat.

Está bé que busqui 'l contrabando; pero la facultat que sembla haverse arrogat d' entrar en lo domicili de tots los ciutadans resulta excessiva. Cada vegada que s' equivoca hauria de pagar una multa ó una indemnació de danys y perjudicis. De aquesta manera aniria mes ab peus de plom avants de incomodar al próxim.

A Nova York ha comensat a veure la llum un periódich estampat sobre una pasta semblant a la fullada; pero resistent per no desmenusarse y formar fullas bastant extensas. La part tipogràfica está impresa ab xocolate.

Com se comprén per aquesta senzilla enumeració, 'ls números del periódich avants de donarse a la venta han de passar pel forn.

¡Quín periódich mes sabros! ¿veritat?
¡Y ab quín afany deuen los séus lectors devorar-lo!....

No desconfio de veure imprés en aquesta forma 'l diari de 'n Brusi que durant tant temps ha sigut l' indispensable company dels que prenen xocolate.

Pasta, xocolate y periódich tot en una pessa ¿quina combinació pot trobarse mes fells y sobre tot mes apetitosa?

Poch mes de un any fá qu' es casat lo méu amic Ricardo y ja es pare de un *bebé* grás, robust, hermós a tot serho.

Un séu amic aficionat, com tants n' hi ha avuy dia, al art fotogràfich, ha tret un petit retrato de aquella preciosa criatura.

Y en Ricardo, tot cofoy, contempla com va passant de má en má entre 'ls séus companys de café la codiciada fotografia.

—¿Es de vosté?—pregunta un dels contertulis, referintse no al retrato, sino al nèn retratat.

Y en Ricardo, referintse no al nen retratat sino al retrato, respón:

—No: es fet de un amich.

Encare 'm sembla sentir la riatlla formidable á que va donar lloch lo *quid-pro-quo*.

Qüentos

Passa un carruatje á tot galop á riscos de atropellar a un pobre home d' aspecte derrotat y miserable.

Un que s' ho mira d'ú á un séu amich:

—Aquest carruatje ab una mica més em redidmeix un cens.

—¿Qué vols dir?

—¿No veus aquell fulano que s' ha escapat casi per miracle? Donch sempre que 'm troba 'm demana la pesseta.

Resava devotament un capellá, y observant que l' escolá 'n feya una de las sévas, exclamá aixecant los ulls al cel:

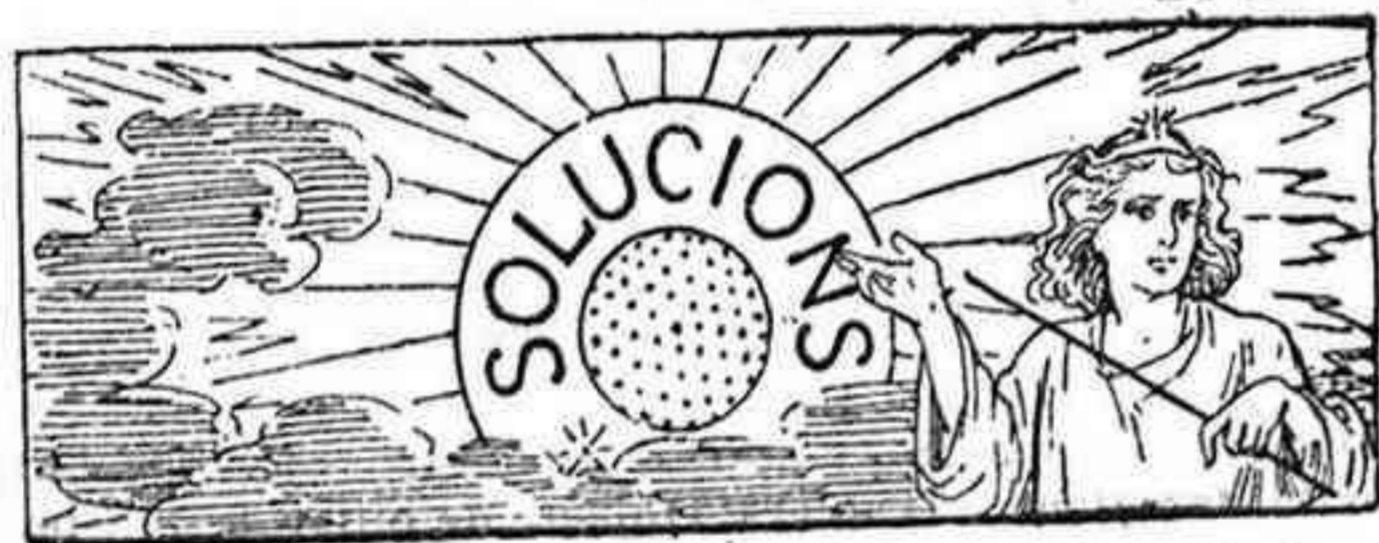
—Perdonéu, Senyor, que interrompi la méva oració per un instant, mentres vaig á donar una olatellada al escolá.

En Quimet espera heredar de un séu oncle una fortuna.

Pero 'l dimontri del vell apeser dels séus vuitanta anys está fresch com un ensiám y més fort que una torra.

Un día en que 'l Quimet y 'l séu oncle donan lo séu passeig de costum, se crusan ab un enterro magnífich. L' oncle 's detura á contemplar lo fúnebre corteig, y en Quimet, passantli la má per l' espatlla, li diu:

—Escolti, tío: ¿no li fá enveja tot aixó?

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*A-ma-deu.*
- 2.ª ENDAVINALLA.—*Periódich.*
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—*La marca de foch.*
- 4.ª COPA NUMÉRICA.—*Gumersindo.*
- 5.ª ROMBO.—

C
G A T
G A B I A
C A B R E R A
T I E S O
A R O
A

- 6.ª GEROGLIFICH.—*Per veu grossa un baix.*

Lo bany de la franceseta.

XARADA

I

Proclama als fumadors

Oh vosaltres, habitants de la terra catalana que passeu tota la vida xuclant y donant pipadas: escolteu ab atenció eixa sentida proclama destinada hu lluytar tot contra la disposició donada pel monopoli dels mistos. «Jo, D. Fum de la Petaca, consumidor de cigarros fumador de pura rassa someto á l' aprobació de tothom aquestas bases. PRIMERA. Ningú durá hu dintre de la butxaca cerillas; de lo contrari

se li darà 'l nom d' *hu-quarta*
SEGONA. Tant l' *hu-tres* rich
 com lo pobre plé de gana,
 sempre que vulgan fumar
 y 'l foch los hi fassi falta
 pujarán dalt d' un fanal
 ó 'n demanarán als altres.
TERCERA. Sols se permeten
 (pero alerta á propassarse)
 las cordas en las tabernas
 los lluquets en altras bandes
 los braserets y altras cosas
 de las que n' hi han moltes classes.
QUARTA Al *tersa-cinch* que 's trobi
 qu' algú porta á la butxaca
 mistos de qualsevol mena
 tancats á dintre una capsa
 ab *hu-dos-tres* y salero
 se li donará la vaca.

NOTA. 'L que vulga aprobar
 y firmar aquestas bases
 que compareixí demà
 á n' al *Plá de la Galvana*
 á las dotze de la nit.
 Farém *quema* de las capsas
 de cerillas que tinguém
 á n' el bell mitj de la plassa;
 y desde 'l punt esmentat
 formant bella cabalgata
 anirém tots boy cautant
 y fentne broma y gatzara
 al monument de Colón
 á contarli las desgracias
 y á dirli qu' ell té la culpa
 de lo que ab los mistos passa.
 Puig si no hagués descubert
 aquellas terras llunyanas
 ara ningú fumaria
 y no fumant (cosa clara)
 si acás se venian mistos
 la venda seria escassa
 y 'l govern no pensaria
 de cap modo, en posar trabas
 á aquest negoci perquè
 no hi podria fer ganancia.
 «Fora sempre 'l monopoli»
 «Que lo qu' esperém ab ánsia
 ho tinguém ben prompte. *Hu-cinch.*»
 L' organisador

Petaca.

Per la copia

J. ABEN-MUNDIVALS.

II

—*Hu-quart* una *Total*—me vas dí un dia
 —Una *prima-segona*? Cap ne sé.
 —No sigas tan *primera-dos-tercé*
 puig per tú jo també la cantaria.

JOANET CORAL.

TRENCA-CLOSCAS

PAULA LLATA

DE PIERA

Formar ab aquestas lletres lo nom de un carrer de Barcelona.

M. C. (A) BOGA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6.—Ciutat.
 2 3 4 5 2.—Nom d' home.
 4 2 6 2.—Animal.
 6 5 2.—Parentela.
 1 5.—Nota musical.
 2.—Vocal.
 1 2.—Objecte per pescar.
 2 4 6.—
 4 5 6 2.—Nom de dona.
 1 2 4 6 5.—
 6 2 4 6 1 2.—Género de llana.

A. SOLER Y RIBOT.

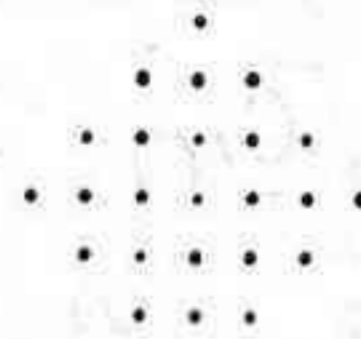
Lo bany de la franceseta.

SINONIMIA

—¿Quánt val aquesta gallina?
 —Sis pelas. —Es molt *total*.
 —Vaja li daré per cinch
 per la seva *tot*, Pasqual.

JUMERA.

ROMBO

Primera ratlla vertical y horisontal, consonant.—Segona:
 carrer de Barcelona.—Tercera: Objecte de billar.—Quarta:
 carrer de Barcelona.—Quinta: pseudónim de sombrero.—
 Sexta: número.—Séptima: consonant.

A. SUÑER CUPONS.

GEROGLIFICH

1
 X EE
 DII
 X
 et.

VILAFRANQUÍ DEL C. DE SANT PEFE.

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.—Barcelona.

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona.—Correu - Apartat, número 2.

COLECCION DIAMANTE

(Edición López)

ACABAN DE VER LA LUZ

TEODORO GUERRERO
GRITOS DEL ALMA

DESAHOGOS EN PROSA
Un tomo

TOMAS LUCEÑO
**ROMANCES Y OTROS
EXCESOS**
— Un tomo —

OBRAS PUBLICADAS DE ESTA COLECCIÓN

Tomos

- 1.º **Campoamor:** Doloras, 1.ª serie.
- 2.º — Id. — Doloras, 2.ª
- 3.º — Id. — Humoradas y Cantares.
- 4.º — Id. — Pequeños poemas, 1.ª serie.
- 5.º — Id. — Pequeños poemas, 2.ª serie.
- 6.º — Id. — Pequeños poemas, 3.ª serie.
- 7.º — Id. — Colón, poema.
- 8.º — Id. — El drama universal, tomo 1.º
- 9.º — Id. — El drama universal, tomo 2.º
10. — Id. — El licenciado Torralba.
11. — Id. — Poesías y fábulas, 1.ª serie.
12. — Id. — Poesías y fábulas, 2.ª serie.
13. **E. Perez Escrich:** Fortuna, historia de un perro agradecido.
14. **A. Lasso de la Vega:** Rayos de luz.
15. **Federico Urrecha:** Siguiendo al muerto.
16. **A. Perez Nieva:** Los humildes.
17. **Salvador Rueda:** El gusano de luz.
18. **Sinesio Delgado:** Lluvia menuda.
19. **Carlos Frontaura:** Gente de Madrid.
20. **Miguel Melgosa:** Un viaje á los infiernos.
21. **A. Sánchez Pérez:** Botones de muestra.
22. **José M. Matheu:** ¡Rataplán! (cuentos).
23. **Teodoro Guerrero:** Gritos del alma. (Desahogos en prosa).
24. **Tomás Luceño:** Romances y otros excesos.

Precio de cada tomo en 8.º menor de 200 páginas con una cubierta al cromo distinta para cada volumen 2 reales.

Arturo Vinardell Roig

EL PARTIDO REPUBLICANO EN ESPAÑA

(IMPRESIONES POLÍTICAS)

Un tomo 8.º Ptas. 1.

Ultima obra del popular C. GUMÁ

LO MON PER UN FORAT

HUMORADA EN VERS AB DIBUIXOS DE M. MOLINÉ

Preu 2 ralets.

M. Morera y Galicia

POESÍAS

Un tomo Ptas. 3

J. Torrendell

PIMPOLLOS

(NOVELAS CORTAS)

Un tomo 8.º Ptas. 3

José Pons Samper

FIBRAS QUE LATEN

Un tomo 8.º Ptas. 3

SAYNETE

PER

Emili Vilanova

PREU

una pesseta

LA VIUDA

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútu, ó bé, en sellos de franqueig al editor López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém d' extravíos, no remetent además 3 rals pel certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

CORPUS.—LOS GEGANTS D' AQUEST ANY

Toros y més toros,
trampas y més trampas:

veus aquí las *modas*
que ara están en dansa.